

KOMMISSIONENS FORORDNING (EF) Nr. 2790/1999**af 22. december 1999****om anvendelse af EF-traktatens artikel 81, stk. 3, på kategorier af vertikale aftaler og samordnet praksis****(EØS-relevant tekst)**

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER HAR —

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab,

under henvisning til Rådets forordning nr. 19/65/EØF af 2. marts 1965 om anvendelse af bestemmelserne i traktatens artikel 85, stk. 3, på visse kategorier af aftaler og samordnet praksis ⁽¹⁾, senest ændret ved forordning nr. (EF) 1215/1999 ⁽²⁾, særlig artikel 1,

efter offentliggørelse af et udkast til denne forordning ⁽³⁾,

efter høring af Det Rådgivende Udvalg for Kartel- og Monopolspørgsmål, og

ud fra følgende betragtninger:

- (1) I henhold til forordning nr. 19/65/EØF har Kommissionen beføjelse til ved forordning at anvende traktatens artikel 81, stk. 3, (tidligere artikel 85, stk. 3) på visse kategorier af vertikale aftaler og tilsvarende samordnet praksis, der falder ind under artikel 81, stk. 1.
- (2) De hidtidige erfaringer gør det muligt at definere en kategori af vertikale aftaler, som normalt kan anses for at opfylde betingelserne i artikel 81, stk. 3.
- (3) Denne kategori omfatter vertikale aftaler om køb eller salg af varer eller tjenesteydelser, der indgås mellem ikke-konkurrerende virksomheder, mellem visse konkurrenter eller af visse sammenslutninger af detailhandlere, der sælger varer. Den omfatter tillige vertikale aftaler, der indeholder accessoriske bestemmelser om overdragelse eller udnyttelse af immaterialrettigheder. I nærværende forordning omfatter begrebet vertikale aftaler tilsvarende samordnet praksis.
- (4) Ved anvendelsen af artikel 81, stk. 3, ved forordning er det ikke nødvendigt at fastslå, hvilke vertikale aftaler der kan falde ind under artikel 81, stk. 1. Ved en individuel bedømmelse af aftaler i henhold til artikel 81, stk. 1, skal der tages hensyn til en række faktorer, navnlig markedsstrukturen på køberside og sælgerside.
- (5) Gruppefritagelsen bør begrænses til at omfatte vertikale aftaler, som med tilstrækkelig sikkerhed kan antages at opfylde betingelserne i artikel 81, stk. 3.

- (6) Vertikale aftaler som defineret i denne forordning kan forbedre den økonomiske effektivitet inden for en produktions- eller distributionskæde ved at muliggøre bedre koordinering mellem de deltagende virksomheder. De kan navnlig medføre en reduktion af parternes transaktions- og distributionsomkostninger og optimere deres afsætnings- og investeringsniveau.
- (7) Sandsynligheden for, at sådanne effektivitetsfremmende virkninger opvejer eventuelle virkninger til skade for konkurrencen, som skyldes begrænsninger indeholdt i vertikale aftaler, afhænger af den grad af markedsstyrke, som de pågældende virksomheder besidder, og dermed i hvilket omfang disse virksomheder er udsat for konkurrence fra andre leverandører af varer eller tjenester, som køberen anser for indbyrdes ombyttelige eller substituerbare på grund af deres egenskaber, pris og anvendelsesformål.
- (8) Det må formodes, at vertikale aftaler, der ikke indeholder visse typer af alvorlige konkurrencebegrænsninger, generelt medfører en forbedring af produktionen eller distributionen og sikrer forbrugerne en rimelig andel af fordelene herved, såfremt leverandørens andel af det relevante marked ikke overstiger 30 %. For så vidt angår vertikale aftaler, der indeholder eksklusive leveringsforpligtelser, er det køberens markedsandel, der er relevant med henblik på at fastslå aftalens samlede virkninger på markedet.
- (9) Over markedsandelstærsklen på 30 % er der ikke nogen formodning for, at vertikale aftaler, der falder ind under artikel 81, stk. 1, normalt medfører objektive fordele af en sådan karakter og et sådant omfang, at disse opvejer de ulemper, de har for konkurrencen.
- (10) Denne forordning bør ikke fritage vertikale aftaler, der indeholder begrænsninger, som ikke er nødvendige for at opnå ovennævnte positive virkninger. Navnlig bør vertikale aftaler, som indeholder visse former for alvorlige konkurrencebegrænsninger, såsom mindste og faste videresalgspriser samt visse former for områdebeskyttelse, ikke være omfattet af den gruppefritagelse, der indføres ved denne forordning, uanset de deltagende virksomheders markedsandel.

⁽¹⁾ EFT 36 af 6.3.1965, s. 533/65.

⁽²⁾ EFT L 148 af 15.6.1999, s. 1.

⁽³⁾ EFT C 270 af 24.9.1999, s. 7.

- (11) Med henblik på at sikre konkurrerende virksomheders adgang til eller at forhindre ulovlig samordning på det relevante marked bør der knyttes visse betingelser til gruppefritagelsen. I denne forbindelse bør fritagelsen af konkurrenceklausuler begrænses til klausuler, der ikke overskrider en bestemt varighed. Af samme grund bør bestemmelser, der direkte eller indirekte forpligter medlemmerne af et selektivt distributionssystem til at undlade at sælge bestemte konkurrerende leverandørers mærker, ikke kunne drage fordel af nærværende forordning.
- (12) Markedsandelstærsklen, undtagelsen fra fritagelsen af visse vertikale aftaler og de betingelser, der fastsættes i forordningen, sikrer normalt, at aftaler, som er omfattet af gruppefritagelsen, ikke giver de deltagende virksomheder mulighed for at udelukke konkurrencen for en væsentlig del af de pågældende varer.
- (13) I konkrete tilfælde, hvor aftaler, der falder ind under denne forordning, alligevel har virkninger, der er uforenelige med artikel 81, stk. 3, kan Kommissionen erklære gruppefritagelsen uanvendelig. Dette kan navnlig være tilfældet, såfremt køberen har betydelig markedsstyrke på det relevante marked, hvor denne videresælger varerne eller udbyder tjenesterne, eller såfremt parallelle net af vertikale aftaler har lignende virkninger, som i væsentlig grad hindrer adgangen til det relevante marked eller konkurrencen på dette. Sådanne kumulative virkninger kan eksempelvis opstå i tilfælde af selektiv distribution og konkurrenceklausuler.
- (14) Forordning nr. 19/65/EØF beføjede medlemsstaternes kompetente myndigheder til at erklære gruppefritagelsen uanvendelig på vertikale aftaler, der er uforenelige med betingelserne i artikel 81, stk. 3, såfremt disse aftaler har virkninger, som falder på hele eller en del af de respektive medlemsstats område, og dette område har de karakteristika, der kendetegner et særskilt geografisk marked. Medlemsstaterne bør sikre, at udøvelsen af denne beføjelse ikke forhindrer en ensartet anvendelse af Fællesskabets konkurrenceregler overalt inden for fællesmarkedet, samt at de foranstaltninger, der træffes til gennemførelse af disse regler, fungerer effektivt.
- (15) For at styrke tilsynet med parallelle net af vertikale aftaler, som har lignende restriktive virkninger, og som omfatter mere end 50 % af et givet marked, kan Kommissionen erklære denne forordning uanvendelig på vertikale aftaler, der indeholder bestemte begrænsninger, der vedrører det pågældende marked, hvorved artikel 81 i sin helhed igen finder anvendelse på sådanne aftaler.
- (16) Denne forordning berører ikke anvendelsen af artikel 82.
- (17) I overensstemmelse med princippet om Fællesskabsrettens forrang bør ingen foranstaltning truffet på grundlag af nationale konkurrenceregler være til skade for den ensartede anvendelse af Fællesskabets konkurrenceregler inden for hele fællesmarkedet eller for den fulde virkning

af enhver foranstaltning, truffet til gennemførelse af disse regler, herunder nærværende forordning —

UDSTEDT FØLGENDE FORORDNING:

Artikel 1

I denne forordning

- a) forstås ved »koncurrerende virksomheder« faktiske eller potentielle leverandører på det samme produktmarked; dette produktmarked omfatter varer eller tjenester, som af køberen anses for indbyrdes ombyttelige eller substituerbare med aftalevarerne eller -tjenesterne på grund af deres egen-skaber, pris og anvendelsesformål
- b) forstås ved »konkurrenceklausul« enhver direkte eller indirekte forpligtelse, som foranlediger køberen til ikke at fremstille, købe, sælge eller videresælge varer eller tjenesteydelser, der konkurrerer med aftalevarerne eller -tjenesterne, eller som direkte eller indirekte forpligter køberen til fra leverandøren eller en anden virksomhed, udpeget af leverandøren, at købe mere end 80 % af køberens samlede indkøb af aftalevarerne eller -tjenesterne og af varer eller tjenester, der på det relevante marked er substituerbare hermed, beregnet på grundlag af værdien af køberens indkøb det foregående kalenderår
- c) forstås ved »eksklusiv leveringsforpligtelse« enhver direkte eller indirekte forpligtelse, som foranlediger leverandøren til udelukkende at sælge de varer eller tjenesteydelser, der er specificeret i aftalen, til en enkelt kunde inden for Fællesskabet til et bestemt anvendelsesformål eller til videresalg
- d) forstås ved »selektivt distributionssystem« et salgssystem, hvor leverandøren forpligter sig til, enten direkte eller indirekte, at sælge aftalevarerne eller -tjenesterne udelukkende til forhandlere, der er udvalgt på grundlag af bestemte kriterier, og hvor disse forhandlere forpligter sig til ikke at sælge sådanne varer eller tjenester til forhandlere, der ikke er godkendt
- e) omfatter »immaterialrettigheder« industrielle ejendomsrettigheder, ophavsrettigheder og beslægtede rettigheder
- f) forstås ved »knowhow« en pakke upatenteret praktisk viden, som leverandøren har opnået gennem erfaringer og afprøvning, og som er hemmelig, væsentlig og identificeret; i denne sammenhæng forstås ved »hemmelig«, at den pågældende knowhow som helhed eller knowhow-elementernes konkrete konstellation ikke er almindelig kendt eller lettilgængelig; ved »væsentlig« forstås, at den pågældende knowhow omfatter viden, der er uomgængeligt nødvendig for køberens brug, salg eller videresalg af aftalevarerne eller -tjenesterne; ved »identificeret« forstås, at den pågældende knowhow skal beskrives på en måde, der er tilstrækkelig omfattende til, at det kan fastslås, om den opfylder hemmeligheds- og væsentlighedskriterierne
- g) omfatter »køber« en virksomhed, som i henhold til en aftale, der falder ind under anvendelsesområdet for traktatens artikel 81, stk. 1, sælger varer eller tjenester på en anden virksomheds vegne.

Artikel 2

1. I henhold til traktatens artikel 81, stk. 3, og med forbehold af denne forordnings bestemmelser erklæres artikel 81, stk. 1, herved uanvendelig på aftaler eller samordnet praksis mellem to eller flere virksomheder, der i relation til denne forordning virker inden for forskellige produktions- eller distributionsled, når disse aftaler eller denne praksis vedrører de betingelser, hvorpå parterne kan købe, sælge eller videresælge visse varer eller tjenester (i det følgende benævnt »vertikale aftaler«).

Denne fritagelse finder anvendelse for så vidt som disse aftaler indeholder konkurrencebegrænsninger, der falder ind under artikel 81, stk. 1 (i det følgende benævnt »vertikale begrænsninger«).

2. Fritagelsen efter stk. 1 gælder kun for vertikale aftaler, der indgås mellem en sammenslutning af virksomheder og dens medlemmer, eller mellem en sådan sammenslutning og dens leverandører, såfremt samtlige medlemmer er detailhandlere af varer, og såfremt intet individuelt medlem af sammenslutningen og dets forbundne virksomheder har en samlet årsomsætning, der overstiger 50 mio. EUR; at vertikale aftaler indgået af sådanne sammenslutninger er omfattet af denne forordning ikke er til hinder for anvendelsen af artikel 81 på horisontale aftaler, indgået mellem medlemmerne af sammenslutningen, eller på beslutninger truffet af sammenslutningen.

3. Fritagelsen efter stk. 1 gælder for vertikale aftaler, der indeholder bestemmelser, som vedrører overdragelsen til køberen af immaterialrettigheder eller dennes udnyttelse heraf, forudsat at disse bestemmelser ikke udgør hovedformålet med sådanne aftaler, og at de er direkte forbundet med køberens eller dennes kunders anvendelse, salg eller videresalg af varer eller tjenester. Fritagelsen er betinget af, at bestemmelserne i forhold til aftalevarerne og -tjenesterne ikke indeholder konkurrencebegrænsninger, der har samme formål eller virkninger som vertikale begrænsninger, der ikke er fritaget efter denne forordning.

4. Fritagelsen efter stk. 1 gælder ikke for vertikale aftaler mellem konkurrerende virksomheder; den finder dog anvendelse i tilfælde, hvor konkurrerende virksomheder indgår en ikke-gensidig vertikal aftale, og:

- a) køberen har en samlet årsomsætning på højst 100 mio. EUR, eller
- b) leverandøren er en producent og forhandler af varer og køberen er en forhandler, der ikke producerer varer, som konkurrerer med aftalevarerne, eller
- c) leverandøren er en udbyder af tjenester på flere niveauer i omsætningen, og køberen ikke leverer konkurrerende tjenester på det niveau i omsætningen, hvor denne køber kontraktstjenesterne.

5. Denne forordning gælder ikke for vertikale aftaler, hvis genstand er omfattet af anvendelsesområdet for andre gruppefritagelsesforordninger.

Artikel 3

1. Med forbehold af stk. 2 i nærværende artikel gælder fritagelsen efter artikel 2 på betingelse af, at leverandørens markedsandel ikke overstiger 30 % af det relevante marked, hvorpå denne sælger aftalevarerne eller -tjenesterne.

2. I tilfælde af vertikale aftaler, som indeholder eksklusive leveringsforpligtelser, gælder fritagelsen efter artikel 2 på betingelse af, at køberens markedsandel ikke overstiger 30 % af det relevante marked, hvorpå denne køber aftalevarerne eller -tjenesterne.

Artikel 4

Fritagelsen efter artikel 2 gælder ikke for vertikale aftaler, der, direkte eller indirekte, alene eller kombineret med andre faktorer, som parterne har afgørende indflydelse på, har følgende formål:

- a) begrænsning i køberens adgang til at fastsætte sin salgspris med forbehold af leverandørens mulighed for at fastsætte maksimumssalgspriser eller vejledende salgspriser, forudsat at disse ikke som følge af pres eller incitamenter fra den ene af parterne får karakter af faste priser eller minimumssalgspriser
- b) begrænsning af det område eller den kundegruppe hvortil køberen må sælge kontraksvarerne og -tjenesterne, undtagen:
 - begrænsningen af aktivt salg ind i det eksklusivområde eller til den eksklusive kundegruppe, som er reserveret leverandøren, eller som leverandøren har tildelt en anden køber, forudsat at begrænsningen ikke begrænser køberens kunders salg
 - begrænsningen af køberens salg til slutbrugere, såfremt køberen driver virksomhed i engrosledet
 - begrænsningen af de i et selektivt distributionssystem deltagende virksomheders salg til uautoriserede forhandlere, og
 - begrænsningen af køberens adgang til at sælge komponenter, der er leveret med henblik på indarbejdning, til kunder, som ville anvende dem til at producere samme type varer som dem, der fremstilles af leverandøren
- c) begrænsningen af aktivt eller passivt salg til slutbrugere for medlemmer af et selektivt distributionssystem, der opererer i detailledet, med forbehold af adgangen til at forbyde et medlem af systemet at drive virksomhed fra et uautoriseret etableringssted
- d) begrænsningen af krydsleverancer mellem forhandlere inden for et selektivt distributionssystem, herunder mellem forhandlere, der virker på forskellige niveauer i omsætningen
- e) en begrænsning aftalt mellem en leverandør af komponenter og en køber, der indarbejder disse komponenter, som hindrer leverandøren i at sælge de pågældende komponenter som reservedele til slutbrugere, eller til reparatører eller tjenesteydere, som ikke er udpeget af køberen til at reparere eller yde service på køberens varer.

Artikel 5

Fritagelsen efter artikel 2 gælder ikke for nogen af følgende forpligtelser indeholdt i vertikale aftaler:

- a) enhver direkte eller indirekte konkurrenceklausul med ubegrænset varighed eller en varighed på over fem år; en konkurrenceklausul, som stiltiende fornys ud over en periode på fem år, betragtes som indgået på ubestemt tid; tidsbegrænsningen på fem år gælder dog ikke, såfremt kontraktvarerne eller -tjenesterne sælges af køberen fra grunde og lokaler, der ejes af leverandøren, eller som leverandøren lejer af en tredjemand, der ikke er forbundet med køberen, forudsat at konkurrenceklausulens varighed ikke overstiger den periode, hvori køberen benytter grundene og lokalerne
- b) enhver direkte eller indirekte forpligtelse, som foranlediger køberen til efter aftalens ophør ikke at fremstille, købe, sælge eller videresælge varer eller tjenester, medmindre en sådan forpligtelse:
- vedrører varer eller tjenester, som konkurrerer med aftalevarerne eller -tjenesterne, og
 - er begrænset til den grund og det lokale, hvorfra køberen drev virksomhed i kontraktperioden, og
 - er uomgængelig nødvendig for at beskytte knowhow, som leverandøren har overført til køberen,

forudsat at varigheden af en sådan konkurrenceklausul er begrænset til en periode på et år efter aftalens ophør; denne forpligtelse er ikke til hinder for at pålægge en tidsbegrænset begrænsning i udnyttelsen og videregivelsen af knowhow, der ikke er almindelig kendt

- c) enhver direkte eller indirekte forpligtelse, der foranlediger medlemmerne af et selektivt distributionssystem til at undlade at sælge bestemte konkurrerende leverandørers mærker.

Artikel 6

Kommissionen kan i medfør af artikel 7, stk. 1, i forordning nr. 19/95/EØF undlade at anvende denne forordning, hvis den i et konkret tilfælde konstaterer, at vertikale aftaler, der er omfattet af denne forordning, alligevel har virkninger, som er uforenelige med betingelserne i traktatens artikel 81, stk. 3, især hvis konkurrerende leverandørers eller køberes parallelle net af lignende vertikale aftaler tilsammen bevirker, at adgangen til det relevante marked eller konkurrencen på dette marked begrænses i væsentlig grad.

Artikel 7

Når vertikale aftaler, der er omfattet af fritagelsen efter artikel 2, i et konkret tilfælde har virkninger, som er uforenelige med betingelserne i traktatens artikel 81, stk. 3, på hele eller en del af en medlemsstats område, som har alle de karakteristika, der kendetegner et særskilt geografisk marked, kan den pågældende medlemsstats kompetente myndighed undlade at anvende denne forordning med hensyn til dette område, på de samme betingelser som i artikel 6.

Artikel 8

1. Kommissionen kan i medfør af artikel 1 a i forordning nr. 19/65/EØF fastsætte, at nærværende forordning i tilfælde, hvor parallelle net af lignende vertikale begrænsninger dækker mere end 50 % af et relevant marked, ikke finder anvendelse på vertikale aftaler, som indeholder bestemte begrænsninger, der vedrører det pågældende marked.

2. En forordning i henhold til stk. 1, finder tidligst anvendelse seks måneder efter, at den er vedtaget.

Artikel 9

1. Den markedsandel på 30 %, der er fastsat i artikel 3, stk. 1, beregnes på grundlag af værdien på afsætningsmarkedet af aftalevarerne eller -tjenesterne og andre varer eller tjenester, der sælges af leverandøren, og som køberen anser for ombyttelige eller substituerbare på grund af deres egenskaber, pris og tilsigtede anvendelsesformål; hvis ikke der foreligger oplysninger om værdien på afsætningsmarkedet, kan den pågældende virksomheds markedsandel fastlægges skønsmæssigt på grundlag af andre pålidelige markedsoplysninger, herunder de afsatte mængder. I relation til artikel 3, stk. 2, foretages beregningen af markedsandelen på grundlag af værdien på købsmarkedet eller i mangel heraf dennes skønnede værdi.

2. Med hensyn til anvendelsen af den i artikel 3 fastsatte grænse for markedsandele gælder følgende regler:

- a) markedsandelen beregnes på grundlag af oplysninger vedrørende det foregående kalenderår
- b) markedsandelen omfatter varer og tjenester leveret til integrerede forhandlere med henblik på videresalg
- c) hvis markedsandelen indledningsvis ikke overstiger 30 %, men efterfølgende overskrider denne tærskel, uden dog at overstige 35 %, gælder fritagelsen efter artikel 2 fortsat i en periode på to på hinanden følgende kalenderår efter det år, hvori tærsklen på 30 % første gang blev overskredet
- d) hvis markedsandelen indledningsvis ikke overstiger 30 %, men efterfølgende overstiger 35 %, gælder fritagelsen efter artikel 2 fortsat i et kalenderår efter det år, hvori niveauet på 35 % første gang blev overskredet
- e) anvendelsen af litra c) og d) kan ikke kombineres med det resultat, at en periode på to kalenderår overskrides.

Artikel 10

1. Med hensyn til beregningen af den samlede årsomsætning, som er fastsat i artikel 2, stk. 2 og 4, sammenlægges den omsætning, som den pågældende aftalepart og de med denne forbundne virksomheder har haft for alle varer og tjenester i det foregående regnskabsår, eksklusivt alle former for skatter og afgifter. I denne forbindelse skal handelen mellem den virksomhed, der er part i den vertikale aftale, og de med denne forbundne virksomheder eller mellem dens forbundne virksomheder ikke medregnes.

2. Fritagelsen efter artikel 2 gælder fortsat i tilfælde, hvor den samlede årsomsætningstærskel i en hvilken som helst periode på to på hinanden følgende regnskabsår overskrides med højst 10 %.

Artikel 11

1. I denne forordning omfatter udtrykkene »virksomhed«, »leverandør« og »køber« tillige disses respektive forbundne virksomheder.

2. Forbundne virksomheder er:

- a) virksomheder, hvori en af aftaleparterne direkte eller indirekte
 - kan udøve mere end halvdelen af stemmerettighederne, eller
 - kan udpege mere end halvdelen af medlemmerne af bestyrelsen, direktionen eller andre organer, som repræsenterer virksomheden i retlig henseende, eller
 - har ret til at lede virksomhedens forretninger
- b) virksomheder, som direkte eller indirekte har de under litra a) nævnte rettigheder eller beføjelser over en af aftaleparterne
- c) virksomheder, hvori en af de under litra b) nævnte virksomheder direkte eller indirekte har de under litra a) nævnte rettigheder eller beføjelser
- d) virksomheder, hvori en aftalepart sammen med en eller flere af de af litra a), b) eller c) nævnte virksomheder, eller hvori to eller flere af sidstnævnte virksomheder i fællesskab, har de i litra a) nævnte rettigheder eller beføjelser
- e) virksomheder, hvori de i litra a) nævnte rettigheder eller beføjelser indehaves i fællesskab af:

- aftaleparter eller deres respektive forbundne virksomheder, som omhandlet i litra a) til d), eller
- en eller flere af aftaleparterne eller en eller flere af deres forbundne virksomheder, som omhandlet i litra a) til d), og en eller flere tredjemænd.

3. I forbindelse med artikel 3 fordeles de i stk. 2, litra e), i nærværende artikel omhandlede virksomheders markedsandel ligeligt mellem de virksomheder, der har de i stk. 2, litra a), nævnte rettigheder og beføjelser.

Artikel 12

1. Fritagelser i henhold til Kommissionens forordning (EØF) nr. 1983/83 ⁽¹⁾, (EØF) nr. 1984/83 ⁽²⁾ og (EØF) nr. 4087/88 ⁽³⁾ gælder fortsat indtil den 31. maj 2000.

2. Forbuddet i traktatens artikel 81, stk. 1, gælder ikke i perioden fra 1. juni 2000 til 31. december 2001 for aftaler, der allerede er i kraft den 31. maj 2000, og som ikke opfylder betingelserne for fritagelse efter nærværende forordning, men som opfylder betingelserne for fritagelse efter forordning (EØF) nr. 1983/83, (EØF) nr. 1984/83 eller (EØF) nr. 4087/88.

Artikel 13

Denne forordning træder i kraft den 1. januar 2000.

Den anvendes fra den 1. juni 2000, med undtagelse af artikel 12, stk. 1, der anvendes fra den 1. januar 2000.

Den anvendes indtil den 31. maj 2010.

Denne forordning er bindende i alle enkeltheder og gælder umiddelbart i hver medlemsstat.

Udfærdiget i Bruxelles, den 22. december 1999.

På Kommissionens vegne

Mario MONTI

Medlem af Kommissionen

⁽¹⁾ EFT L 173 af 30.6.1983, s. 1.

⁽²⁾ EFT L 173 af 30.6.1983, s. 5.

⁽³⁾ EFT L 359 af 28.12.1988, s. 46.